

SLOVENE

Štev. 186. **POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKI NAROD.** Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah šte. 2.
(vhod čez dvorite nad tiskarno).
Z urednik om je mogoče govoriti le od
10—12. ure dopoldne.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona šte. 74.

V Ljubljani, v sredo, 17. avgusta 1904.

Izhaja vsak dan, izvenšči nedelje in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemati:
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnikištvu
prejeman: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnine 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah šte. 2.
Vprejema naročnino, inserate in reklamacije. —
Inserati se računajo enostopna pettirvsta (dolžina
72 milimetrov) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsna
26 h. — Pri večkratnem objavljenju primeren popust.
Upravišškega telefona šte. 188.

In kaj za sedaj?

II.

V takem položaju — to kaže tudi analogija pri državi — moramo i mi na Kranjskem pomagati le z začasnimi ukrenbami. Torej bi jaz za svojo osebo nasvetoval, deželni zbor naj postavi v proračun normalno-šolskega zaklada vsako leto neko primerno svoto kot izreden kredit za remuneracijo vrednih in potrebnih učiteljev, in sicer toliko časa, dokler se potom preje razloženih naprav in zavodov ne dobé na razpolago zadostna sredstva za sistematično zboljšanje učiteljskih plač.

Pri odmerjenju tega izrednega, recimo učiteljskega kredita, ne bi maral biti skopuh. Prišel bi morda prvo leto s svoto sto tisoč kron. Ker znaša po zadnjem računskem sklepu deželnega zaklada 1% deželne naklade na direktni davek okroglo 33.600 K, trebalo bi v pokritje omenjene izredne potrebe pač zvišati doklade za približno 2½—3%, toda to zvišanje bi bilo le **časno**, ter bi moralo ponehati, oziroma za druge namene uporabljati se v tisti meri, v koji se kaže denarni uspeh deželnega užitninskega zakupa, zapuščinskih pristojbin, deželne zavarovalnice ter drugih dohodkov, koji se dado še izumiti v svrhu zboljšanja učiteljskih plač.

In s svoto 100.000 K bi se moglo že izdatno pomagati poedinim potrebnim učiteljem. Vsega učiteljstva na javnih ljudskih šolah, vzdržanih po deželi, utegne biti danes okolo 630, izmed katerih bo de provizorno nameščenih okolo 80. Izrecno poudarjam, da se mi niti ne sanja o tem, da bi provizornemu učiteljstvu hotel zveksati njegove dohodke. To bi bila neosnovana radodarnost, kajti pomisliti je, da postane provizoren učitelj sleherni absolvent učiteljskega takoj, ko položi zrelostni

izpit in se oglasi za kako učiteljsko službo, ter da se v sedanjih razmerah pri nas hipoma stalno nastavi, kakor hitro pridobi svedočno učiteljske sposobnosti. Tak mladenič tedaj lahko shaja z letnimi 800 K, h katerim se tuintam še nekaj dá prislužiti. Saj morajo naši absolvirani juristi, opremljeni z vsemi državnimi izpiti ter morda celo z doktorskim dostojanstvom, sedaj včasih zastoj služiti državi po 1—2 let, predno se jih oblagodari z malim adjutom 1000 K!

Po mojem mnenju bi trebalo izvzeti od dotičnih podpor tudi vse učiteljice, zgolj iz tega razloga, ker v njih ni opaziti posebne potrebnosti. Ali s to izjemo nikakor ne bi hotel neugodno prejudicirati vprašanja, bode li sistematično zvišanje učiteljskih plač namenjeno tudi ženskemu delu šolskega osebja. Nasprotno, v današnjih razmerah zagovarjam i jaz enakopravnost učiteljic. Istina je sicer, da ima ženski spol sploh manj potreb in manj „dragocenih“ razvad nego moški, istina tedaj, da bi se načeloma dalo zagovarjati odmerjanje različne plače pri službojočih iste kategorije, toda z druge strani je vsekako uvaževati, da dandanes učiteljice v naši deželi žalibog reprezentujejo vsled svoje vrednosti, natančnosti in discipline ne le lepše, temveč tudi boljše polovico kranjskega učiteljstva. Ali prilika, ozirati se na jasno to dejstvo, našla se bode pri definitivni presnovi učiteljskih plač, nima pa mesta pri provizornem olajševanju, katero se mora po svoji naravi omejiti na najbolj potrebne podince.

Dalje sodim glede stalnih učiteljev samcev, da po svoji ogromni večini ne pridejo v poštev pri razdelitvi začasnih nagrad. Dasi so dohodki stalnim učiteljem na Kranjskem prav tesno odmerjeni, vendar se učitelj-samec ž njimi še lahko pošteno preživji, kruha ne bode stradal in tuintam si bode celo mogel privoščiti merico vina.

Pravo potrebnost bode tedaj iskati le pri oženjenih učiteljih, zlasti med

onimi, kateri so po nekem starem „šolmastrovskem“ običaju bogato oblagodarjeni z deco. A pri oceni dotičnih razmer bi bilo vsekako uvaževati tudi prosličevo vrednost, oziroma njegovo službeno delovanje. Srečnega bi se čutil, ako bi mogel z mirno vestjo zabeležiti stavek, da na Kranjskem vsak učitelj sploh vestno spolnuje svoje stanovske dolžnosti. A tega poguma po tem, kar se vidi in sliši o naših učiteljih, žalibog imeti ne morem, vsled tega vztrajam pri zahtevi, naj se iz deželnih sredstev nakazani izredni učiteljski kredit razdeli zgolj med vredne, zaslužne in potrebne učitelje.

Toda že čujem ugovor, da se s tako uvedbo le pospeši ona rak-rana javnega našega organizma, katera se glasi: protekcija! Poznam to gnusno prikazen, ki je osobito nevarna pri našem učiteljstvu. Marsikaj bi že dandanes bilo na boljsem v našem šolstvu, da ne bi zlasti „Narodove“ stranke voditelji svoje milosti med učitelje delili ter jih v potrebi tudi branili in štitali — zgolj z ozirem na strankarsko mišljenje dotičnikovo. Navzlic temu svojemu osvedočenju ne morem izumiti drugega sredstva. Proti protekcijonizmu ni boljšega sredstva, nego javna kontrola. Torej naj sklene deželni zbor, da je dotični kredit razdeliti med oženjene, vredne in potrebne učitelje po deželnem šolskem svetu sporazumno z deželnim odborom in sicer s tem uvetom, da se o njegovi razdelitvi vsako leto natančno račun položi deželnemu zboru.

S tem končnim nasvetom zvršil sem vrsto svojih člankov, namenjenih težavnemu finančnemu problemu o zboljšanju kranjskih učiteljskih plač. Narekovala mi jih ni politična strast, niti kak osebni nagib, izvirala je marveč moja razprava iz gorkih simpatij do ljudske šole ter iz odkrite naklonjenosti do učiteljskega stanu. In nič ne morem za to, da mi je narava podarila vestnejši spo-

min nego ljubljanskemu poslancu g. Ivanu Hribarju. V njegovem zanimivem poročilu o proračunu deželnega zaklada z dne 15. julija 1901 so namreč zabeležene zlate besede o pomnožitvi deželnih priklad, glaseče se tako-le: „Ako se . . . pomisli, da so davki brez tega že veliki in da jih nekaterniki prav res že komaj zmagujejo, mora se zvišanje priklad smatrati za ultimam rationem, katere se je izogibati, dokler le mogoče.“ G. Hribar je bil baje že pozabil na ta svoj povsem osnovani izrek, jaz pa se ga še spominjam ter se hočem ravnati po njem.

In v tem me nikakor ne motijo niti osobni napadi „Učit. Tovariša“. Sploh nisem več občutljiv za take ljubeznjivosti. Koža moja je dobro utrjena tekom dolgoletnega političnega gibanja. Če se glasilo „naprednih“ učiteljev zaganja v mene, opravi približno toliko, kakor če bi dična gospoda Engelbert Gangl in Jaka Dimnik kakemu staremu aligatorju z zobno krtačo čehljala koščeno hrbtišče. Vaš trud je zastoj, gospoda moja, in tudi vaša nevhvaležnost me ne boli. Ostarel sem v političnem boju, in iz premnogih skušenj redilo se mi je prepričanje, da se mora vsak politik držati načela, krepko izraženega od nemškega pesnika Rückerta:

„Thust du was Gutes, wirf es ins Meer, sieht es der Fisch nicht, es sieht der Herr!“

Na Kamnu, avg. 1904.

Fran Šuklje.

Rusko-japonska vojska.

Vest, da bi se bil del ruskega pertarturskega brodovja združil z vladivostoškim, se je izkazala za bajko. Danes se lahko z gotovostjo trdi, da je bil ruski izpad iz luke ponesrečeni poizkus. Sedaj se poroča, da so se Japonci znebili tudi nadležnosti vladivo-

LISTEK.

† Josip Zorić.

Dne 9. avgusta zjutraj je umrl, a drugi dan bil slovesno pokopan jako zaslužni narodni pobornik, vrl duhovnik, rodoljub in pisatelj hrvaški, Josip Zorić, župnik v Dugomsele kraj Zagreba.

Rojen je bil 20. oktobra 1837. kot sin kmečkih starišev. Sole je dovršil v Zagrebu, kjer je bil kot mladenič priča ilirakega oduševljenja burnega leta 1848. Doživel je tudi kmalu potem, kako se je hrvaška požrtovalnost za državo poplačala ter se je kot mlad klerik po tej žalostni dobi marljivo pripravljaj v zagrebškem semenišču za svoje duhovno zvanje, da bi mogel svojemu potlačnemu narodu pomagati do boljše bodočnosti. Kot mlad duhovnik se je zanimal za vsak napredek ne samo hrvaškega, nego tudi ostalih slovanskih narodov. Spočetka je bil veroučitelj na varaždinski gimnaziji, kjer je deloval silno vplivno na tamošnjo mladež, česar se še dandanes prav radi spominjajo njegovi bivši učenci. Potem je postal župnik

pri Sv. Martinu v Prozorju, kjer je župnikoval skoraj 30 let do svoje smrti. Pred dvema letoma se je preselil v Dugoselo, kjer je se zidana nova župna cerkev. Radi te zidave župne cerkve je imel veliko sitnosti, posebno z oblastmi, ki značajnega rodoljuba niso trepele ter so mu slednjiš njegove župljane razdelile na dva tabora, kar je predobrega župnika silno žalostilo ter tudi pospešilo njegovo smrt.

Pokojni Zorić pa je bil zares pravi domoljub, ki je vedno delil z narodom žalost in veselje. Bil je oduševljen privrženec škofa Strossmayerja ter se boril pod njegovim geslom „Vse za vero in domovino“. Zato je že v svojih mlajših letih stopil v vrsto narodnih bojevnikov. Bil je član tedanje neodvisne narodne stranke in bil trikrat voljen za poslanca v hrvaški sabor v svojem kotaru. V saboru je bil umen in spreten zagovornik narodnih pravic. Ni pa bilo skoraj nobenega javnega vprašanja, za katero se ne bi bil zanimal. Razumel je govoriti jasno, odločno in umno bodisi o političnih, bodisi o gospodarskih ali o upravnih stvarih. A tudi kot narodni poslanec je doživel grozno nevhvaležnost. Kakor je vladal Khuen Hedervaryjeva

okužila po celi Hrvaški in Slavoniji politično in družabno življenje, tako je storila tudi v dugoselskem kotaru, in pri sadnjih volitvah je Zorić ostal v manjšini proti mažaronškemu kandidatu. A kar je plemenitega Zorića najbolj bolelo, je bilo to, da je bil izvoljeni poslanec, njegov sosed — tudi župnik. Prava slika mažaronške pokvarjenosti na Hrvaškem je bila ravno ta volitev.

Pokojni Zorić je bil pa tudi umen in plemenit pisatelj. Pisal je mnogo za ljudstvo, kar je zares razumel. Posebno je negoval ljudski časopis „Priatelj naroda“, kateremu je bil tudi urednik do teške svoje bolezni. Razen praktičnih in gospodarskih člankov pa je napisal Zorić celo vrsto večjih in manjih pripovedi in romanov. Društvo sv. Jeronima je izdalo te-le njegove večje pripovedi: „Grof Borovečki“, velika pripoved, v kateri se opisuje slika hrvaškega kmeta za časa tlake. 2. Pripoved „Jagica i Mijo“ odkriva slabe navade hrvaškega naroda. 3. „Segregacija u Jurjevici“. V tej pripovedi se toži na krivice, ki jih trpi hrvaški kmet radi neurenjenih urbarskih odnošajev, ter brani kmečke pravice. 4. Iz kmečkega življenja je pripo-

vest »Ruža«, pisana popolnoma v idealistični smeri. — Narod prav rad prebira te Zorićeve knjige, ker so pisane v pravem narodnem duhu, kar je pisatelj, živeč toliko let med priprostim narodom, izvrstno pogodil.

Večje romane je napisal Zorić tri. Prvi je izšel l. 1895., pod naslovom »Zrtva materina«. V tem romanu so opisane novejšje borbe na Hrvaškem do banovanja Mažuranića. Pripoved je pisana v rodoljubnem in pravem krščanskem duhu. Vera ni in nemore biti na potu rodoljublja in pravo rodoljublje ne more in ne sme priti do protivnosti z vero. Drugi roman je izšel l. 1897. To je „Pavao Pavlović“. Tukaj se opisuje v verni sliki mukotrpa borba ilirstva. Lepo so opisani dogodki in l. 1845. na Markovem trgu, l. 1848. ban Jelačić itd. V tretjem romanu, ki je izšel l. 1899., je opisal Zorić prav živahno boj življenja, boj kreposti z grehom, svetloba s tmino, kar kaže že naslov »Borba i pobjeda«. V tem boju mu je orožje: krščanstvo in njegov nauk. Zorić je bil idealist, pa je težil za idealizacijo značajev v svojih pripovedih. O tem se je sam takole izjavil: „Vidim, da

stokega brodovja s tem, da so potopili križarico „Rurik“, ostali dve križarici pa poškodovani. Vest, da bi v Port Artur pobeglo rusko brodovje z pet zapuštenih luko in ušlo Japoncem proti jugu, še ni potrjena. Mogoče bi to bilo, ako je Togo pazil na „Cesareviča“ in druge ruske ladje v nevtralnih lukah, to priložnost pa bi porabilo ostalo rusko brodovje za beg. Ruske ladje, ki so nad 24 ur bile v nevtralnih lukah, so izgubile svoj značaj kot vojna ladje in so deloma že razorožene.

„Novik“ in „Palada“ sta baje sedaj pri Jangtse. Teško poškodovani „Askold“ in en rušilec torped sta v Šingaju teško poškodovani. „Cesarevič“ s tremi rušilci torped je v Cintavu, rušilec, ki je pbeignil v Cifu, so Japonci vzeli, dva rušilca torped sta pa med štantunskim gorovjem in Vejhajvjem zavozila na pešak. „Cesarevič“ je odpotovalo v Rusijo. v Cintavu je pustilo le malo stražo. O ostalih petih ladjah in križarici „Dian“ se je poročalo, da so se vrnile v Port Artur. Vest o smrti kontraadmirala Matucevica ni resnična. Bil je teško ranjen na glavi in nogi, a je bil v cintavski bolnici uspešno operiran.

Došla so še naslednja poročila: London, 16. avgusta. O pomorski bitki 10. t. m. se poročajo: Proti 1 uri popoldne se je morala oklopnica „Cesarevič“ ločiti od ostalih ladij. Admiral Vitheft je skušal uiti proti štantunskemu predgorju, toda Japonci so ga dohiteli. Neki japonski projektil je eksplodiral ravno nad poveljniškim mostiščem, s katerega je daljal Vitheft svoja povelja ter ga porušil. Raztrgal ga je na drobne kosce, le Vitheftove noge so še našli. Drugo poročilo pa trdi, da je odskočil projektil od „Cesareviča“ ter ubil Vithefta, Matucevica pa ranil. Razven tega je bilo na tej ladji pobito skoro vse moštvo pri topovih. Admiral Vitheft je baje malo pred svojo smrtjo vzkliknil: „Le pogum, to je naš zadnji boj!“ Projektili so kar deževali na krov. Skoro vse moštvo je bilo ranjeno. Tudi razne priprave in krmilo je bilo vse razstreljeno. Dva topova sta postala nerabna, rešeni čolni so bili vsi razbiti, dimniki pa odstreljeni. Krov je bil polit s krvjo.

Berolin, 16. avgusta. Iz Peterburga se poroča: Mnenje, da je portartursko brodovje zapustilo pristanišče radi japonskega obstreljevanja, ni resnično, ampak admiral Skyrdlov je to zapovedal, da bi se brodovje združilo z vladivostoškim brodovjem pri Tušimi.

London, 16. avgusta. „Cesarevič“ je včeraj prevzela nemška mornariška oblast v Cintavu v popravo. Guverner je naznanil ladjinemu poveljniku naredb, katere je vkrenil v varstvo nemške nevtralitete.

Cifu, 16. avgusta. Kakor brzejavljajo iz Cintava, trdijo častniki „Cesareviča“, da se je v pomorski bitki 10. t. m. potopila ena japonska bojna ladja.

London, 16. avgusta. V boju med portarturskim in Togovim brodovjem so Japonci pred vsem merili na oklopnico „Cesarevič“, Rusi pa na japonsko admiralsko ladjo, ki je bila tudi izmed vseh japonskih ladij najbolj poškodovana ter imela največ izgub.

Tokio, 16. avgusta. (Uradno.) Kakor poroča admiral Togo, se je v noči 10. t. m. pri torpednem napadu potopila ruska ladja podobna „Paladi“.

Nagasaki, 16. avgusta. Včeraj popoldne so pripeljali v Saseho 600 rešenih mož posadke potopljenega „Rurika“. Dalje je došla ta japonska bolniška ladja s 77 ranjenimi japonskimi mornarji. Med njimi je tudi princ Kaššo.

moji značaji ne odgovarjajo današnjim okolnostim, vidim, da mnogim ne bodo všeč, ali jaz bi želel novega naraščaja, ki bi se obrnil s pota krutega realizma na pot zdravega etičnega razumevanja svoje naloge v rodbinskem, družabnem in političnem življenju. Današnji realizem, oslonjen na kruti materializem, ki se je zavlekel v lepo knjigo, je slabo koristil, ali je narodno mnogo škodil, saj se mu imajo zahvaliti za svoj postanek vedidel vse one žalostne prikazni, ki jih gledamo danes v rodovinah in v društvu.“ A drugim, ki so mu oponesli, da preveč idealizira svoje osebe, je odgovoril: „Priznam rad tudi sam, da se z idealnimi nazori slabo uspeva, ker je svet zagreznil v materijalizem, pa ima rajše, da se mu svet opiše tako, kakršen je v resnici; toda jaz bi želel in moja svrha je, da se ognem tej splošni malomarnosti za višimi cilji, pa da opisujem življenje tako, kakršno bi po moralnih načelih moralo biti, in prepričan sem, ko bi naša književnost zašla na to pot, da bi se opazila kmalu izprememba i v rodbinah i v društvu.“

Tako je delal in mislil plemeniti hrvaški duhovnik. Slava mu!

Tokio, 16. avgusta. Admiral Kami mura poroča o boju z vladivostoškim brodovjem dne 14. t. m.: Zjutraj je opazilo naše brodovje tri ladje vladivostoškega brodovja pri Ulsanu ob južnovzhodni korejski obali. Ko so ladje nas opazile, skušale so uiti proti severu, kar pa smo preprečili. Bj se je pričel ob 5 uri 23 minut zjutraj. Sovražnikove ladje so pogosto pričele gorjeti, posebno „Rurik“. Končno je zbežal sovrainik z vso hitrostjo proti severu ter zapustil „Rurika“, ki se je nato potopil. Naše oklopnice so skušale rešiti potapljačoe se Ruse ter rešile 600 mož.

Iz Mandžurije.

Berolin, 16. avgusta. Iz Ljaojana brzojavljajo: Zene in otroci zapuščajo mesto. Trgovci zapirajo prodajalnice. Prebivalstvo se zelo boji, da boe rusko vojaštvo zapuščilo mesto.

Berolin, 16. avg. „Berl. Tageblatt“ poroča iz Liaoiانا, da imajo Japonci sedaj na bojišču 320.000 mož, od katerih stoji 150.000 mož pred Port Arturjem. Ruska armada v Mandžuriji pričakuje napada. Mučden je baie dobro zavarovan.

Berolin, 16. avgusta. Rusko kitajska banka se pripravlja na odpotovanje iz Tielina. Mukdenska banka bo prihodnje dni nehal z delovanjem. Kurokijeva armada stoji južno od Penšivu ob reki Tajciho, čez katero še ni mogoče korakati.

Peterburg, 16. avg. (Uradno.) Generalni štab poroča: Kakor trdijo zadnja poročila, se ni prigodilo nič novega. V južni Mandžuriji zapuščajo radi japonske nasilnosti mnogo prebivalcev vasi.

London, 16. avg. Kuroki se giblje vzhodno od Ljaojana. Neka druga močna četa prodira iz Njučvana proti severozahodu mesta. Japonci korakajo skozi prelaze proti Mukdenu. Japonci bodo napadli Ruse bržkone severno od Ljaojana. Kakor se kaže, je Kuropatkin že pripravljen na japonski napad.

Port Artur.

Berolin, 16. avg. Kuroki je včeraj zvečer ob 1/2.10. uri došla iz Peterburga vest, da je Port Artur padel. Vendar ta vest še ni potrjena in menda tudi — ne bo. Morda je padla zopet kaka trdnjavica.

O Port Arturu so došla še naslednja poročila:

London, 16. avg. Večina biš v Port Arturu je porušena. General Stesel se je moral preseliti, ker je tudi hiša, kjer je bilo glavno taborišče, močno porušena. Vse zasebne konje so Rusi zaklali, da porabijo njihovo meso.

London, 16. avg. Pretekli petek so Japonci dovolili portarturski trdnjavi kratko premirje, da so lahko nebojevniki, kakor je zapovedal mikado, zapustili trdnjavo. Preeci civilistov je porabilo to priložnost, da so ušli skozi japonsko bojno črto. Odšli so v Daljni in v Njučvan.

London, 16. avgusta. Japonski obležni poveljnik je zagrožil generalu Steslju, da bo z liditnimi bombami streljal na mesto, ako bodo Rusi v pristanišče vrnivše se ladje potopili, da se jih ne bi polastili Japonci.

London, 16. avgusta. „Daily Mail“ poroča iz Cifu: Neka 13. t. m. iz portarturskega pristanišča odšla džunka poroč, da so Japonci zavzeli Hamlušun, ki je le 1/2 km. oddaljen od Port Arturja.

London, 16. avgusta. Japonci so zavzeli vzhodni del portarturskih utrd. Japonci že več tednov neprestano bombardirajo trdnjavo, dobim prodira pehota vedno bližje portarturski trdnjavi. K obležni armadi dohajajo vedno nove čete. Na Voljši hrib nastavljajo Japonci vedno nove topove, ki takoj prično streljati. Japonci so zavzeli že vse studence sladkih vod.

Peterburg, 16. avg. Uradno poročilo trdi, da je izgubila portarturska posadka od 8. do 10. t. m.: Mrtvih je bilo 7 častnikov in 248 vojakov, ranjenih 35 častnikov in 1553 vojakov. Pogrešajo pa Rusi 1 častnika in 83 vojakov.

Baltiško brodovje.

London, 16. avgusta. „Daily Mail“ poroča iz Kodanja, da baltiško brodovje ne bo odplulo pred prihodnjo spomladjo na bojišče.

Ruski vojaški begunci.

Berolin, 16. avgusta. Kakor poročajo iz Ruske-Poljske, vbeži na stotine ruskih vojakov čez gališko mejo. V gorenješlezkiškem obmejnem mestu Mitrovica je polno ruskih begunciev, ki so zbežali, predno so dobili upoklicne listke.

Japonske grozovitosti.

O japonskih grozovitostih poroča Fred. Mayer, poročnik mandžurske obmejne straže, „Berliner Tageblattu“ v posebnem dopisu. Glasom tega dopisa so japonski dragonci trikrat ustrelili na nekega težko ranjenega na zemlji ležečega ruskega častnika, oddelka generala Miščenska. Kroglje so vrhu tega podobne dum-dum kroglijam. Inozemski agenti so baje ta slučaj vzeli v zapisnik.

Novo rusko posojilo.

London, 16. avg. „Standard“ poroča iz Moskve, da je Rusija sklenila s Fran-

cosko zopet novo 5% posojilo za nad sto milijonov rubljev, katere bo plačala nazaj v šestih letih.

Avstrijski cesar in angleški kralj.

Včeraj je naš cesar dospel v Marijine toplice, da obišče angleškega kralja. Slovesen pozdrav na kolodvoru so mu privedili v Buđjevicah in Planu. Nad vse slovesen je bil sprejem v Marijinih toplicah, kjer je bilo po ulicah veliko ljudstva. Na kolodvoru so cesarja sprejeli angleški kralj in drugi dostojanstveniki. Cesar je bil v uniformi angleškega maršala. Vladaarja sta se dvakrat objela in poljubila. Med vožnjo je množica vladarja navdušeno pozdravljala. Med potjo je neka zelo elegantno oblečena ženska v voz angleškega kralja vrgla neko prošnjo. Pri slavnosti pojedini ob 7. zvečer je napil angleški kralj našemu vladarju, ki mu je odzdravil. Vladaarja sta povdarjala prijateljstvo, katero veže obe vladarski hiši.

Prevoz Rakoczyjevih ostankov.

Rakoczyja bodo meseca oktobra t. l. ali pa majnika 1905, ko bodo dokončana diplomatska pogajanja, na vojni ladji „Zrinski“ prepeljali do Donave, kjer bodo ostanke prenesli na ladjo „Donavske parobrodne družbe“. Pri Orsovu bo Rakoczyja sprejela donavska mornarica. Prva slavnost bo v Orsovi, druga v Budimpešti, kjer bo izvršil blagoslovljenje primas; ako bo ta zadržan, pa nadškof Simasa. Tako bodo slavili Mažari spomin upornika, kateri se je svoj čas vezal s Turki proti pravemu svojemu vladarju.

Trgovska pogodba z Italijo.

Včeraj je bilo na Dunaju pod vodstvom ministra za vnanje zadeve grofa Goluchowskega a posvetovanje o končnih vodilih za avstrijske pooblaščenice pri razpravah med našo državo in Italijo glede trgovske pogodbe. Pri posvetovanju so bili navzoči o. kr. poslanik pri laški vladi grof Lützwow, ministrska predsednika Körber in Tiazza, trgovski minister Call in še več višjih uradnikov. Avstrijski pooblaščenici odpotujejo danes zvečer v Vallonbrozo.

Poljski otroci na Pruskem.

Kakor poročajo češki in poljski listi, v šoli v Bukovicah niso hoteli poljski šolarji peti nemške pesmi „Deutschland über alles.“ Ustitelj je nato poljske otroke grozno pretepel in jih, kakor je priznal neki nemški zdravnik, več ranil. Starši so izjavili, da to liko časa, dokler ne bo ustitelj odstranjen, ne pošljejo več otrok v šolo. Deželni svet je nato zapretil, da bo otroke potaknil v protestansko izboljševalnico za otroke. Več nemških državnih poslancev je prišlo v Bukovico.

Ministrov sin se je ustrelil.

Najstarejši sin ogrskega poljedelskega ministra, 18letni Andrej pl. Talian se je ustrelil. Vzrok samomora je neozdravljiva bolezen.

Z Balkana.

„Pol Corr.“ poroča iz solunkega okrožja, da je splošni položaj veliko boljši, kakor je bil. Upajo, da bodo v kratkem nadvladali tudi še one vstaške čete, katere še niso razorožene. Vetaških čet po mnenju tega lista v solunskem okrožju ni več, marveč so le še zgolj roparske čete.

Iz Belgrada poročajo, da Angleška pri kraljevem kronanju zato ne bo navzoča, ker ni bila povabljena. Kakor je znano, so vse države izven Angleške poslale po umoru kralja Aleksandra v Belgrad svoje zastopnike.

Inenovanje Giorgisovo sultanu početkom ni bilo všeč. Ker je pa hotel s'ednji zato odstopiti, je to bilo sultanu tako všeč, da mu je zvišal plačo. Da Giorgio je popolnoma v službi turške vlade in podpira zlasti italijanske načrte v Albaniji. Zboljšano orožništvo nima nikake politične in kulturne naloge. Ukazi in predpisi so popolnoma zmedeni.

Poslanštva prej ko slej z vso silo zahtevajo zvišanje tujih orožniških častnikov. Albanci v Peči so odpovedali sultanu pokorščino. Iz Mitrovice je bilo proti Peči odposlano turško vojaštvo.

Srbski železničarski uradniki, kakih 200, bodo odpotovali v Sofijo, kjer obiščejo svoje stanovske tovariše.

Ministrski svet je odobril spored pri kronanju srbskega kralja Petra.

V nedeljo je bil v Mišaru ustanovni shod nove kmečke stranke. Pri Mišaru so Srbi pod vodstvom KaraGeorgeviča 14. avg. 1806 premagali Turke. Ker so sumničili ustanovitelje nove stranke, da niso udani sodanjenju srbskemu kralju, so ti nalašč zborovali v kraju, ki spominja na slavnega prednika sedanjega srbskega kralja.

Iz Soluna poročajo, da je bil v vasi Čovi 13. t. m. med 10 mož močno bolgarsko četo in turškimi vojaki boj, v katerem sta bili dve osebi ubiti in štiri ranjene.

Iz Carigrada poročajo, da je abesinsko odposlanštvo odpotovalo nazaj v Abesinijo, ne da bi bil sultan ugodil zahtevam Menelika.

Pri Salsah, v monastirskem pašiluku, je bil boj med Turki in 25 mož broječo četo ustašev, katero je vodil Kurmazov. Turki so izgubili enega poročnika in enega orožnika. Kurmazov in en upornik sta bila ranjena.

Srbsko kraljestvo bodo razdelili v sedem županij. Belgrad in Niš bosta samostojni občini. Županiji bo načeloval nadžupan, kateri bo imel 10 000 dinarov letne plače. Dotični zakonski načrt bodo jeseni predložili skupščini v odobrenje.

Podpredsednik srbskega državnega sveta Radović je umirovljen. Za umirovljenje je prosil, ker je vlada zahtevala od državnega sveta, da naj odobri stroške za kraljevo kronanje, a je bil Radović mnenja, da mora to zahtevo odobriti le skupščina.

Angleška zbornica

je bila zaključena s prestonim govorom, ki obžaluje vojsko v Vzhodni Aziji. Angleška vlada bo vse Angleže podpirala, da bodo nevtralni. Odnosaji Angleške z državami so trajno prijateljski. Govor konča, da je kralj sklenil za zakonodajalni svet v Transvaalu uvesti splošne volitve.

Preosnove na Kitajskem.

Kitajci nameravajo preosnovati ustavo. Uveden bode državni zbor po ruskem vzoru, v katerem so podkralji, namestniki in guvernerji. To misel je sprožil kitajski podkralj Yuan Šikhai.

Anarhisti so ukradli dečka.

V Novem Yorku išče policija dečka Antona Mannino, katerega so pred tednom ukradli anarhisti tane zveze „Serna rokar.“ Zveza zahteva 50 000 dolarjev za dečka in preti, če ne dobi odkupnine, da dečka umori. Oče dečkov, bogat stavbeni podjetnik, je prosil policijo, da naj pusti anarhiste pri miru, ker se boji za svoje in za življenje svoje rodovine. Sodišče je pa zaukazalo, da mora policija zaslediti dečkove roparje in jih žive ali mrtve izročiti sodišču.

Reforme v Rusiji.

S carjevim ukazom je odpravljena na Ruskem telesna kazen in obljubljenih več drugih preosnov. Veliko hudodelcev je car pomilostil in izboljšal stanje kmetom.

Nemška zmaga v Afriki.

General Trotha poroča iz Hamakarija, da so Nemci porabili H-rere. Nemci so izgubili 5 častnikov in 20 mož mrtvih; 5 častnikov in nad 60 mož ranjenih. „South African News“, ki izhaja v Kapu, graja kratkovidnost nemških oblast, ker so poslale premalo vojaštva nad H-rere. Zelijo zmago Nemcem, ker se boje splošnega upora zamorcev proti Evropejcem, ako podležejo Nemci.

Štajerske novice.

Š O otvoritvi „Narodnega Doma“ v Brežicah se nam še poroča: Stavba je jako lepa, skupno je veljala posojilnico okolu 160.000 kron. Blagoslovljen je „Narodni Dom“ držav. poslanec G. Žičkar. Slavnostni govor je imel g. Kunej, ki je povdarjal, da ta dom poklanja čitalnica slovenskemu narodu, da boe trdna trdnjava proti nemštvu. Hrvatom so bile zabranjene društvene zastave, a „hrvatska radniška stranka“ je korakala v Brežice pod veliko hrvaško zastavo. Slovenska društva so korakala v sprevidu s svojimi zastavami. Iz tisoč in tisoč gel so gromeli po Brežicah slovenski „Živio.“ Policijski komisar se je zaganjal v ljudi, a proti velikanski množici ni mogel ničesar opraviti. Dr. Strašek je bil potem pozvan na policijo, kjer so zagrozili, da bodo vsakega zaprli, kdor bo po mestu klical „živio.“ Popoldanska veselica je bila velikanska. Navdušeno je govoril dr. Strašek za slovenstvo v Brežicah se je pričela nova doba; „nemštva“ v Brežicah tudi celjski policaji ne bodo rešili. Slovensko celjsko pevsko društvo je poletelo po slavnosti v Zagreb, kjer je bilo prisrčno sprejeto. Hrvatje so Slovence na koncertu pri „Jagjetu“ navdušeno pozdravljali.

Š Slovenska zmaga. V občini Starocesta pri Ljutomeru se je vršila dne 11. t. m. občinska volitev. Ta občina je bila sedaj pod komando „Stajerčevih“ pristašev, pri sedanji volitvi pa so se predstavili vrli narodni volilci na volišče kot eden mož ter izvolili v vseh treh razredih same narodne moše in s tem iztrgali občino za vselej iz rok „Stajerčevih“ pristašev.

Š Poveljnik štajerskega orožništva, polkovnik Adolf Smole, je šel v pokoj ter dobil pri tej priložni red železne krone tretje vrste; na njegovo mesto pride dose-danji orožniški poveljnik iz Bukovine, polkovnik Jurij pl. Četargi.

Š Shod v Šoštanjju je bil minolo nedeljo. Govorili so dež. poslanec Ivan Vošnjak, kandidat za četrtu kurijo F. Roš, dr. Kukovec, dr. Karlovšek in soc. demokrat Čobal. Daljše poročilo objavimo jutri.

Š Celjska policija, ki dolge nosove kaže, se je včeraj s popoldanskim vlakom

zelo klaverno vračala iz Brežic, kjer je skopila svojo zasluženost moralno in fizično lekcijo. Na rajhenburškem kolodvoru jo je sprejelo navzoče občinstvo s »preat-abcug«-klici in z žvižganjem, kar ji je že itak omedlele živce tako razburilo, da je začela obšinstvu — dolge nosove kazati.

Š umrl je v graščini Mirzan pri Petrovčah v Siv. dolini g. Franc Julij Friedrich, bivši tovarnar in lastnik premogokopa v Ljubišah in Zabukovcih.

Š Ogenj. Ogorci so izraze se z žvepljenkami zanetili pri Sv. Urbanu pri Ptujju ogenj, ki je napravil viničarju Ivanu Rojko 1200 K škoda. Starši, pazite na otroke!

Š Napad. Neznani lopovi so v noči od 6.—7. v Črkvocah napadli mizar. pom. Simona Majcena iz Zgoranje Jablanice in ga tako pretepli, da je umrl. Storitvam so na sledu.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 17. avgusta.

»Učiteljski tovariš« in klerikalizem. Namestu, da bi učitelji trezno premišljevali vprašanje svojih plač, pa imajo mnogo nujnejše delo: Oni preiskujejo, kaj je klerikalizem. Strokovno glasilo liberalnega učiteljstva je dognalo o klerikalizmu važne novosti. Našlo je, da je klerikalizem »kužna bolezen«, in sicer »kolera«. Ta bolezen je razširjena po vsem svetu in govori (!) vse jezike. »Obleden je v razne toalete, frak, kuto, sovčano, mantilo, kmetiški robec in irhaste hlače«. Ta bolezen, ki je tako dobro oblečena, je, kakor nam zagotavlja strokovno glasilo liberalnih učiteljev, »brezspolna«. Ta »umrtonosna kuga« se drži načela: Kdor ni z mano, je proti meni, tega uničim na ta ali oni način. Ta kolera se loti državnikov, ministrov, uradnikov, zdravnikov, advokatov, rokodelcev, poljedelcev, gospa, nun, kmetic, cigararic itd. Cesar se doslej še ni vedelo o kolери, to je iznašel »Učit. Tovarš.«: Ona rabi laž, obrekovanje, podtikanje slabih imenovanj, sarkazem, ironijo in zasmeh. — Zdaj je menda jasno, kaj je »klerikalizem«. Liberalni učitelji pravijo, da morajo zato imeti več plače, da bodo bolj uničevali to kolero. Mi bi pa mislili, da se naj drže svojega poklica in naj bodo učitelji, ne pa taki mazaški »pačarji«. Džela plačuje šole kot kulturne zavode, ne pa kot izdelovalnice takih bedarij, kakor jih bremo v »Učiteljskem Tovaršju«.

Nov način polemike. Doslej smo se samo kregali, odlej pa je uvedel dr. Triller nov način polemike: On ni le Šukljeta umoril, ampak ga je tudi pokopal ter mu na vse zadnje postavil še nagrobni spomenik. Če se splošno vpelje v slovensko politiko ta način polemike, bo kmalu mir na slovenski zemlji! A v kljub vsej žalosti smo vendar veseli, ker nam liberalna stranka tako odkrito kaže svoje popolno duševno nezmožnost. G. dr. Trillerju je bilo naročeno, da podira, kar je strašni Šuklje naredil, a dr. Triller je posnemal tistega preroka, ki je bil nekoč poklican, da preklinja, pa je naredil ravno narobe. Tako je tudi dr. Trillerju ušlo sledeče priznanje: »Skoda moža (Šukljeta), kajti to mu mora priznati najhujši sovražnik, da je finančno-politiški talent prve vrste. Zlasti za deželne finance si je pridobil svojčas neutajnih velikih zaslug... Brezdomno tiči tudi v njegovih najnovejših predlogih za asanacijo deželnih financ marsikako zdravo zрно pro futuro; zlasti velja to o izkoriščanju užitninskega zakupe, glede katerega je pa predlagatelj pozabil povedati le, da se ta ideja ni rodila toli v njegovi, temveč v glavi pokojnega svetnika Lubeja — in morda tudi o deželni zavarovalnici.« Tako bemo na prvi strani »Slov. Naroda«. Na tretji strani pa stoji: »Kar mora vzpričo Šukljejevih člankov vsacega v finančnih zadevah količkaj poučenega človeka jeziti in ogorčiti, je, da se Šuklje le dela kot bi iskal denarja za učitelje, dasi prav natančno ve, da je vse sam humbug, kar je spisal. Šukljejevi članki so limanice. Šukljejev namen je, zvabiti učiteljstvo, da bi vzpričo njegovih obljub odložilo bojno kopje in pomagalo klerikalnem; na tihem se pa smeje, saj ve, da so njegovi načrti neizvedljivi, oziroma taki, da bi moralo učiteljstvo čakati še 25 let, predno bi se mogle iz teh dohodkov njihove plače sploh kaj zvišati. Zdaj pa naj učitelji vendar enkrat vprašajo liberalce, kako jim bodo plače zvišali! Hribar naj pa vpraša dr. Trillerja, kako more on hvaliti deželno

zavarovalnico, ko je vendar tako jasno, da je Hribar neče priporočati! In dr. Tavčar se naj zgovori z dr. Trillerjem, kako more on hvaliti Šukljeteve talente, ko ga je vendar dr. Tavčar tako robato v nič deval! Ta zmešnjava le kaže, da liberalna stranka nima več nobene glave!

Častite gg duhovnike opozorimo, da se bodo duhovne vaje pričele dne 22 avgusta in da bo euharistični shod skupno dne 23 in 24 avgusta.

Romarski vlak na sv. Vlišarje, ki ga prirediteljsko društvo v Sendurju, gre v nedeljo, t. j. 21 t. m. ob 12 uri popoldne, ne pa ob pol 11. uri, kakor je bilo naznanjeno.

Nova luč. Dr. Tavčar se je naveličal, da bi sam hodil »poučevati« liberalne glavice, zato pa hodi okoli njegov koncipient dr. K. Vodušek. C. kod zbere okoli sebe par liberalcev, pa »Narod« o tem piše, kakor o kakem velikem dogodku. A kaj govori dr. Konrad Vodušek o »kmečkih razmerah«, tega pa »Narod« javnosti ne pove. Dr. Konrad Vodušek, neodvisen kmet v fraku, nam naj vendar enkrat pove, kaj sodi o slovensko nemški liberalni zvezi, o krivičnem volilnem redu, o prot'agrarnem nastopanju liberalcev in o samotno grdem preganjanju poljedelске organizacije, po kateri se odlikuje liberalna stranka! Sicer ne prisojamo nikake važnosti niti njemu niti njegovim govorom, a značilno bi bilo to za stranko, v katerem imenu vliva svojo modrost v ne ravno mehke liberalne glavice!

Predor v Vintgarju. Iz Podhoma se nam poroča: Dne 15. t. m. je bil prevrtan predor Hom Vintgar na novi železnični progi od Jesenic skozi Bohinj. Opoldne so se iz Bleda pripeljali na slavnostni prostor povabljeni gostje in zastopniki stavbenega vodstva. Navzoči so bili mej drugimi: višji nadzornik Frisch s tehnič. osebjem, zastopniki trdke Rella & Comp., okr. glavar pl. Detela, okr. komisar, dr. Jelovšek in sodni svetnik Ferik iz Radovljice, baron Schwegel in župana iz Gorij in Bleda. Pred vhodom so vihrale cesarske zastave, v vasi pa tudi narodne. Predor je bil razsvetljen s svečami in lampijoni. Sredi predora je zastopnik podjetnika pozdravil goste in pojasnil dela v predoru ki je dolg 1180 metrov. Višji nadzornik Frisch je nato sprožil električni tok in padla je zadnja stena v predoru. Obhod so nadaljevali do Vintgarja, kjer se pride iz predora na velikaški most, ki je dolg 60 metrov in visok 32 metrov nad vodo v Vintgarju. Tu je čaroben pogled v Vintgar, na Sum in Karavanke s Solom. Od mosta do kolodvora na Dobravi je 1 in pol kilometer. Nato se se gostje vrnili v Podhom, kjer jih je čakal fotograf. Popoldne je bil banket v Lujzinem kopališču na Bledu.

Kat. društvo rokodelskih pomočnikov v Gradcu je prav sijajno praznovalo 14. in 15. t. m. svojo petdesetletnico. Slavnosti se je udeležilo do 50 bratskih društev; častno so bila zastopana tudi razna katoliška društva iz Gradca in okolice. Ker je slavnost pokazala, kako lepo se razvijajo rokodelska društva in kako česu primerno se dajo voditi, naj mi bo dovoljeno prav na kratko o njej poročati. V nedeljo, 14. t. m., je imelo društvo skupno sv. obhajilo. Zvečer je bila slavnostna predstava, ki je predobčevala v živih podobah korist Kolpingovih društev. Pri pozdravnem večeru ki se je nato vršil, so bili odlikovani najstarejši društveni udje s spominskimi svetinjami, ki jih je poslal kardinal Gruscha. Po odlikovanju so v imenu drugih društev centralni društveni voditelji prošt Schiffer iz Budimpešte, Mayer iz Monakovega, monsign. Michele z Dunaja čestitali jubilejnemu društvu. — Glavna slavnost se je vršila 15. t. m.: Ob osmih zjutraj se je začel premikati vrtlo urejen sprevod, v katerem je bilo nad 50 zastav, iz rokodelskega doma do cerkve Jezusovega Srca. — Spremljali sta ga vojaška in meščanska godba. V cerkvi je govoril monsign. Michele z Dunaja, daroval sv. mašo in blagoslovil nove društvene zastave. Nato se je vršil nadaljni obhod po mestu — od cerkve Jezusovega Srca do Zofiine dvorane (v poslopu deželne hranilnice) Tu je bilo glavno zborovanje. Udeležili so se ga vsi gostje; odlikoval ga je s svojo navzočnostjo tudi knezoškof dr. Schuster. Dež. namestnik je poslal svojega zastopnika, dvorn. svetnika Königsa. Predsednik društva dr. J. Lorenz je v svojem govoru opisal delovanje društva v preteklih 50 letih. Skofjski voditelj rokodelskih društev kanonik Franc ba-

ron Oer, je predital dole čestitke in brzojavke, med njimi brzojavko ministra Calla in čestitko centralnega voditelja rokodelskih društev v Ameriki, kjer se sedaj Kolpingova društva lepo razvijajo. Potem je imel daljši nagovor knezoškof dr. L. Schuster; povdarjal je, da je v imenu »Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov« najvažnejša beseda »katoliško«. Društva, ki so vredna tega imena, uživajo med vsemi strokovnimi, izobraževalnimi in drugimi društvi, posebno spoštovanje. Pravila, ki jih je modro sestavil Kolping, obsegajo tiste čednosti, katerih izpolnjevanje za rešitev človeške družbe je naročal nesmrtni Leon XIII. — S Kolpingovo pesmijo se je završilo zborovanje — Slavnosti so se udeležila tudi rokodelska društva iz Ljubljane, Maribora in Celovca. Tudi med udeležih društev smo Ljubljanci našli znance. — Z jubilejno slavnostjo je bil združen 5. shod »Kolpingovih telovadcev«. Javne telovadbe so se udeležili društveniki iz Gradca, Celovca, Linca in Merana. Občudovali smo dobro vežbane telovadce in se prepričali, kako rokodelska društva skrbno udom za zabavo in pouk. — Kanonik Fr. baron Oer je isdal tudi zgodovino katol. rok. društva v Gradcu. Vseh udov je bilo v 50. letih sprejetih 10.600; sedaj jih je v društvu 173. Predsednik je že imenovan dr. J. Lorenz; podpredsednika pa kurat Matija Ljubša in glavni urednik »Grazer Volksbl.« K. Schwechler.

Umrl je 13. t. m. v Kranju gosp. Fran Petrič, davkar v pokoju.

Imenovanje. Učitelj gosp. Matija Pelko v Zagorju je imenovan za voditelja ljudske šole v Zagorju, učitelj g. Julij Cenčič v Sanočedah pa za provizoričnega učitelja na imenovani šoli.

Prestavljena je učiteljica gđ. Josipina Muc v St. Rupertu na dvorazrednico v Trebelno.

Mleko se bo podražilo Mlekarji iz Gorenje Avstrijske, Moravske, Slezije in Ogrske so sklenili na nekem shodu da podraže mleko 15. septembra 1904 do 15. maja 1905 za 4 vinarje, nato pa za 3 vinarje pri litru. Izvolilo so poseben odbor, ki ima svoj sedež na Dunaju.

Velika nevihta je bila včeraj v Kranjski gori. Treščilo je v novo hišo Aojzija Plahutarja. Strela je ubila 13letnega pa stirja Jožefa Jakelja. Pišenca je jako narastla.

Italijansko vino. Neki italijanski vineki trgovec se je te dni mudil na Reki ter pravil, da je v Vallombrosi, kjer se vrše pogajanja o novi trgovinski pogodbi z Italijo, izvedel iz zanesljivega vira tole: Italija bo de smela na leto v našo državo izvoziti 200.000 hl izključno belega vina iz Apulije proti carini 12 kron. Ta množina vina bo de porazdeljena na tri pokrajine v Apuliji: Bari, Foggia in Lecce. Izvoz se bo de vršil pod nadzorstvom ital. prefektov in avstro-ogrskega konzula.

Umrl je včeraj v Gorjah oče gosp. Kunstelina. Pogreb bo de jutri zjutraj ob 8 uri. N v m. p!

Ogenj je bil v nedeljo okoli 4. ure popoldne v Mali Lahini, župnije Dragatoš. Zgorele so 3 hiše z vsemi gospodarskimi poslopji, nekaj živine in 500 K denarja. Zavarovan ni bil nihče. Zažgali so kot po navadi — otroci, ki so v senu na podu — jabolka pekli.

Oproščeni železničarji V Segedinu je sodišče oprostilo 10 železničarjev, kateri so bili zatoženi zaradi stavke. Sodišče je izavilo, da železničarji niso javni uradniki.

Sadna razstava v Radovljici. Iz Radovljice se nam piše: V zadnji številki »Gorenca« je objavil nekdo notico, v kateri se med vrstami čita namen, podjetje sadne razstave v Radovljici — posebno priporočiti. Za take stvari bi bilo pač menda čas še — po razstavi ali ne zdaj, ko bi se na vse strani moralo delati na to, da se to za našo Gorenjako tako važno gospodarsko podjetje, kar najlepše obnese! Saj bo de potem dovolj časa za — polemiko!

Iz Jelšan se nam poroča: Nedavno je neki krčmar hotel napraviti ples, županstvo pa mu ni dalo dovoljenja. Toda ples je bil brez dovoljenja. Posledica je bila, da so se fantje popoldne tepli in da se je opeknel triletni otrok, ki je družin dan umrl. Kdo je sedaj kriv te nesreče? Ako dotičnik ni imel dovoljenja za ples, morali bi ga orožniki ali pa županstvo preprečiti.

Izredna suša. »Danica« piše: Luktovani so radi suše na zgornjem Nemškem usodnim načinom v letih 1487 in 1631. Tudi letos gledamo podobnim mogočim v obraz. Ko so hodili te dni po popolnoma osušenih Sprevinih strugah, prišli so do kamena, ki nosi napis: »Ko zopet vgledate ta kamen — boste jokali. Tako nizko je stala voda v letu 1487.« In v bližini Magdeburg Davina sedaj na suhem leži kamen z besedilom: »Kadar me vgledate, boste prelivali solze. 1631.«

Strajk črevljarjev v Vodnjanu je končan. Žal, da z istim neuspehom za delavce, kakor velika večina strajkov v zadnjem času v naših krajih. Vsi delavci so šli zopet na delo pod starimi pogoji.

V Šiški so orožniki zopet zasačili nekega mordaške šole 17 let starega tatiča, po imenu Egidija Sitina, doma iz Dravelj pri Ljubljani, kateri je v družbi z Josipom Kočekom kradel.

Ljubljanske novice.

Na katoliški shod v Rečno na Nemškem je odpotoval danes naš sotrudnik g. Ivan Stefe.

Poročili se bodo: Franc Zajec, delavec, in Marija Panec; Anton Blas, posestnik v Tomačevem, in Marija Česen; Franc Hamburger, delavec, in Katarina Sušnik; Ivan Kos, ključar, in Marija Svetelj.

Izpremembe pri gozdarskem uradu. C. kr. gozdarski inšpekcijski komisar Karel Jellen je prestavljen kot vodja okrajnega gozdarskega urada iz Postojne v Ljubljano.

Iz finančne direkcije G. finančni ravnatelj dvorni svetnik Lubeč se je včeraj vrnil s svojega dopusta in prevzel zopet vodstvo urada.

Poskušeni samomor v izgonem zaporu. V soboto so pripeljali v Esada na Ogrskem potom odgona 24letno Anjo Coriani v Ljubljano. V zaporu se je vella zelo surovo s svojimi sotovariši in se slednjič skušala obehsiti. Ko je bil pačnik na to opozorjen, dal jo je preiskati policijskemu zdravniku, ki jo je spoznal za slaboumno in so jo nato prepeljali v bolnico.

S črevljarskim nožem se je zabodel včeraj popoldne ob železnici prot. Šiški trgovski pomočnik P. Kete, ki je nedavno služil na Vrhniki. Sunil se je pod rebra na levo stran. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v bolnico, katero je pa že danes zapustil. Menda mu je zmedla možgane »nesrečna ljubezen«.

Nedeljski počitek v trgovinah. Trdka V. P. na Mestnem trgu nam sporoča, da so v nedeljo njeni gg. trgovski pomočniki bili le izvanredno in prostovoljno na delu, to pa radi inventure. Trdka je bila prva, ki je nedeljski počitek upeljala in pričela ob 7. uri zvečer zaigrati.

Na oklicih sta gosp. Peter Segvič, c. kr. asistent tiskačne tovarne v Varaždinu in gđ. Felicita Kokalj.

Musica sacra. V četrtek, 18. avg., k najvišjemu godu Njega veličanstva našega cesarja v stolni cerkvi pontifikalna maša ob 10. uri: Maša »Panis angelicus« zl. Fred. Koenen, graduale »Benedictus es«. Anton Foerster, po otertornu »Offertio tibi«, I. Ch. H. Rink; po maši Te Deum, zložil Jožef Gruber.

Telefonska in brzojavna poročila.

Japonsko-ruska vojska.

London, 17. avgusta. Veliki knez Boris, kateri je imel prepire s Kuropatkinom, je odpoklican iz glavnega tabora v Ljaojanu.

Petrograd, 17. avg. V Ljaojanu je položaj neizpremenjen. Rusi se še drže v Aušančanu. Oku še ni mogel prodreti do njega.

Sangaj, 17. avgusta. Kitajec, došel iz Ljaojana, trdi, da ima Kuropatkin že štiristotisoč mož. — V zadnjih bojih sta imeli obe strani zelo velike izgube.

London, 17. avgusta. »Daily Mail« poroča iz Peterburga, da so Rusi zadnji čas mobilizovane čete odposlali v Turkestan, kjer so obmejne posadke podvojili.

Krakov, 17. avg. »Nova Reforma« poroča, da se na meji množi število ruskih vojaških begunov. Ravnokar jih je prišlo zopet 27, katere je poljsko prebivalstvo gostoljubno sprejelo.

Karlovi vari, 17. avgusta. (K. urad.) Ob 9. uri popoldne je došel cesar, navdušeno pozdravljen. Ogledal si je vojaško kopališče. Sprejel je več odličnih oseb in korporacij. Na pozdravni govor županov je odgovoril vladar, da ga veseli veliki napredek kopališča; izrekel je priznanje občinski upravi ter se zahvalil za izraze udanosti. Pred katoliško cerkvijo se mu je poklonila duhovščina. Vladar si je ogledal kopališke naprave ob velikih ovacijah. Ob 12. uri se je odpeljal v Isl.

Gorica, 17. avgusta. Polk št. 47 je odpoklican od vaj in gre v Trst.

Petrograd, 17. avgusta. Ob rojstvu prestolonaslednika so razni ruski guvernerji podelili amnestijo administrativnim kaznjencem.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Veterni	Nebo	Pastirica v 10 urah
16 zveč.	738.3	21.1	sl. sever	del. jasno	
17 7. zjutr.	738.0	17.4	sl. jug.	megla	18
2. popol.	735.8	27.6	sl. vzsvzh.	jasno.	

Srednja večerajšnja temperatura 22.5°, norm. 18.8°

Dunajska borza

dné 16. avgusta.

Skupna konv. renta, maj-november	99.35
Skupna konv. renta, jan.-julij	99.35
Skupni državni dolg v notah	100.15
Skupni državni dolg v srebru	100.15
Avstrijska zlata renta 4%	119.20
Avstrijska kronska renta 4%	99.80
Avstrijska inv. renta 3 1/2%	90.90
Ogrska zlata renta 4%	119. —
Ogrska kronska renta 4%	97.15
Ogrska inv. renta 3 1/2%	88.80
Avstro-ogrsko bančne delnice	16.05
Kreditne delnice	642.50
London vista	239.67 1/2
Beški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. v.	117.10
20 mark	23.44
20 frankov	19.05
Italijanski bankovci	95. —
C. kr. cekini	11.82

Ciril-Methodove biškote

zahtevajte slovenski rodoljublji v vsaki prodajalni in pekarni. Ti piškoti so najboljši.

Narodila sprejema družbin založnik **H. Škerl, Sv. Ivan pri Trstu.**

Želim kupiti

že rabljeno **opravo** za prodajalno špecerijskega blaga.

Naslov: Franja Sedmak, Vrhovčeve ulice 11, v Ljubljani. 1376 3-1

1874 3-1
Dobrega rdečega **vina**, 50 hl, je naprodaj, po 21 kr. l, v Pišecah na Štajerskem.

Vzorci so na razpolag. Kder bi ga žele kupiti, naj se ogasi v Pišecah pri Planincu.

Špiritni laki, vsakovrstni: lak za za etikete, lak za tla, naravnobarven in v vseh bojah, dobiva se pri tvrdki **BRATA EBERL** v Ljubljani, Franciskanske ulice. Vnanja naročila proti povzetju. 524 25 11-8

Dva učenca

za trgovino s špecerijskim blagom in deželnimi pridelki se takoj sprejmeta iz dobre in poštene hiše

Ponudbe pod „Trgovina“ na upravništvo „Slovenca“. 1226 9-5

Razglas.

1372 2-1

V Spodnjih Gorjah, 1/4 ure nad B'edom, (pri Kodrasu) odda se takoj v najem ali se tudi proda hiša št. 28 s vrtom, v kateri je gostilna in mesarija, pripravna pa tudi za trgovino. S to hišo pr dasta se tudi dva gozdca. K tej hiši pripada tudi stara hiša št. 21 s polovico zemljišča dvema gospodoma in enim pašnikom. Ta hiša se posebej ali pa z zgoraj imenovano gostilno skupno proda. L ga je jako ugodna, ker sta imegovani posestvi oddaljeni le 20 minut od bodoče železniške postaje Bied (Veldes).

Natančneje poizve se pisмено pri lastnici tih posestev, g. **Mariji Javoršek** v šoli v Siški; ustmeno pa pri g. **Jožefu Slivniku** (Čebularju) v Spod. Gorjah.

IVAN JAK in SIN

trgovina s šivalnimi stroji in voznimi kolesi

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 17.

Edini zastopnik za

Dürkoppova kolesa
STYRIA (PUCHOVA) kolesa

in

orožna kolesa

(Waffenräder). 1436 3-3

Dražbeni oklic.

E 314/4
4

Po zahtevanju „Ludika posestnice v Ljubljani“, zastopane po g. dr. Iv. Šusteršiču, bo dne 26. avgusta 1904 dopoldne ob 10. uri pri spodaj označenem sodnjem, v izbi št. 6 dražba polzemlje, vložek št 6 d o Starasušica obstoječe iz hiše, vrta, dvorišča, gospodarskih poslopij, travnikov, vinogradev, miv, senošet, pašnikov in gozdov s približno vred, ki sestoji iz 2 krav, 1 voze, pluga in brane.

Nepremičnini, ki jo je prodati na dražb, je določena vrednost na 9726 K, pritikline na 240 K, skupaj 9966 K.

Najmanjši posedek znaša 6644 K; pod tem zneskom se ne proda. S tem odobrene dražbene pogoje in listine, ki se tičejo nepremičnine, smejo tisti, ki žele kupit, pregledati pri spodaj označenem sodnjem, v izbi št. 6 med opravnimi urami.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodnji najpozneje v dražbenem obroku pred začetkom dražbe, ker bi se sicer ne mogla razvejati glede nepremičnine same.

O nadaljnih dogodkih dražbenega postopanja se obvestijo osebe, katere imajo sedaj na nepremičnini pravice ali bremena ali jih zadobe v teku dražbenega postopanja, tedaj samo z nabitkom pri sodnji, kadar n ti ne stanujejo v okolišju spodaj označenega sodnjega niti ne imenujejo tej v sodnem okraju stanujočega pooblaščenca za vrožbe.

C. k. okrajna sodnja v Postojni, odd. III., dne 23. julija 1904.

Grenčica
„Florian“
in likér
„Florian“
najboljša kapljica
za želodec. 1238 21

Išče

dva kovaška pomagata
in učenca

Kristjan Babič, kovaški mojster
Kranj, Gorenjsko. 1360 2-2

Trgovskega učenca

iz dobre rodbine in primerno šolsko izobrazbo sprejme v svojo trgovino z mešanim blagom tvrdka 1353 3-2

Josip Boncelj v Železnikih.

Pozor, mizarji!

Radi boleznih razproda se več vrst različnega mehkega in trdega lesa, dalje popolnoma novo, pred tremi meseci naročeno mizarško orodje za tri delavce.

Oglasiti se je pri Franu Hočevnar, mizarškemu mojstru v Metliki. 1369 4-2

V hotelu ILIRIJA

Kolodvorske ulice št. 22

bode

v četrtek, 18. avgusta t.l.

v proslavo stoletnice avstrijskega cesarstva

elite-koncert

polnoštevilne meščanske godbe s popolnoma novo izbranim sporedom pod osebnim vodstvom gosp. kapelnika Poula.

Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 30 v.

Proseč najobilnejšega obiska beležim z velespoštovanjem

1375 11

Fric Novak

hotelir in kavarnar.

Menjarična delniška družba

„MERCUR“

I, Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za dosego kolikor je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih. 134 365